

ՄԻԱՄՆԱԿԱՆ ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ

2014

ՀԱՅՈՑ ԼԵԶՈՒ ԵՎ ՀԱՅ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ԹԵՄԱՏ 3

Խմբի համարը

Նստարանի համարը

Հարգելի՛ դիմորդ

Խորհուրդ ենք տալիս առաջադրանքները կատարել ըստ հերթականության: Ուշադիր կարդացե՛ք յուրաքանչյուր առաջադրանք և պատասխանների առաջարկվող տարբերակները: Եթե Ձեզ չի հաջողվում որևէ առաջադրանքի անմիջապես պատասխանել, ժամանակը խնայելու նպատակով Դուք կարող եք այն բաց թողնել և դրան անդրադառնալ ավելի ուշ:

Ձեր առջև դրված թեստ-գրքույկի էջերի դատարկ մասերը Դուք ազատորեն կարող եք օգտագործել սևագրության համար: **Թեստ-գրքույկը չի ստուգվում: Ստուգվում է միայն պատասխանների ձևաթուղթը:**

Առաջադրանքները կատարելուց հետո չմոռանաք պատասխանները ուշադիր և խնամքով նշել պատասխանների ձևաթղթում: Պատասխանների ձևաթղթի ճիշտ լրացումից է կախված Ձեր քննական միավորը:

Ցանկանում ենք հաջողություն:

Ա մակարդակ

1 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերում է գրվում *չ*.

- 1) որոտ-նդոստ, ան-նդմեջ, ան-նտել, ակ-նդետ
- 2) մթ-նկա, գահ-նկեց, այլ-նտրանք, խոչ-նդոտ
- 3) ան-նկեր, մարտ-նչել, դանդաղ-նթաց, ան-նդունակ
- 4) հնդկ-նկույզ, երկ-նտրանք, ան-ստգյուտ, ճեպ-նթաց

2 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերում է գրվում *մ*.

- 1) ճա-փա, թ-բլիկ, գա-բիկ, ա-բարբառ
- 2) ը-բռնել, ա-պամած, թու-բ, գա-փռ
- 3) ա-փոփել, հա-բավ, ա-բարտավան, ա-բավ
- 4) ա-բիռն, ա-բոխ, բա-բիռ, ա-բասիր

3 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերի բաղադրիչներն են գրվում միասին.

- 1) ի(մի)բերել, վաթսուն(մեկ), գեր(ծանր), գլուխ(գործոց)
- 2) առ(ընթեր), երկ(կողմ), շարվե(շարան), հազիվ(հազ)
- 3) հետ(այսու), ամսե(ամիս), ըստ(այնմ), ի(սպառ)
- 4) ափ(հանում), ի(հեճուկս), հյուսիս(արևմտյան), խառն(ի)խումն

4 Ո՞ր շարքի բառերի (բառակապակցությունների) բոլոր բաղադրիչներն են գրվում մեծատառով.

- 1) ՎՈՒՖԳԱՆԳ ԳՅՈԹԵ, ՀԻՆ ՀՈՒՆԱՍՏԱՆ, ԵՌՅԱԿ ԴԱՇԻՆՔ, ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՏԱՎՐՈՍ
- 2) ԱՖՂԱՆՍՏԱՆԻ ԻՍԼԱՄԱԿԱՆ ՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ, ՄԵԾ ՄԱՍԻՍ, ԳՈՆԻ ՌՈՍՏՈՎ, ՖՐԱՆՅ ՎԵՐՖԵԼ
- 3) ՆԻԺՆԻ ՆՈՎԳՈՐՈԴ, ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱՎՈՐԻՉ, ՉՈՐԻ ՄԻՐՈ, ԿԱՊՈՒՏԱՆ ԼԻՃ
- 4) ԱՇՈՏ ԲԱԳՐԱՏՈՒՆԻ, ԼԱ ՄԱՆՇ, ՉԵՆՈՎ ՕՀԱՆ, ԱՐԱԳԱԾՈՏՆԻ ՄԱՐՉ

5 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերն են իրար հոմանիշ:

- 1) անչեջ, մշտաբորբ, անմար, անխտոր
- 2) դրվատել, կշտամբել, պախարակել, դատափետել
- 3) խանդաղատանք, փաղաքշանք, գորովանք, սեթևեթանք
- 4) բիրտ, դժնյա, անողոք, անագորույն

6 Ո՞ր շարքի *ոչ* բոլոր բառազույգերն են կազմված հականիշներից.

- 1) շնորհաշատ–տաղանդագուրկ, աղմկոտ–հանդարտ, պղծված–սրբագործված
- 2) գիտուն–թերուս, նուր–խիտ, ծածկամիտ–բացբերան
- 3) բուժիչ–ախտածին, օրհնել–բանադրել, կարծրատիպ–ազատախոհ
- 4) նշանակալի–չնչին, հիասթափություն–ոգևորություն, խելամիտ–անկշռաբատ

7

Ո՞ր նախադասության մեջ բառագործածության սխալ կա:

- 1) Ավանդությունը մեզ է փոխանցել այս պատմությունը հերոս իշխանի մասին:
- 2) Ակուբներում հանգան վերջին կրակները, և վրանախումբը ընկղմվեց խավարի մեջ:
- 3) Դժվար էր առանց սարսուռի նայել հողածածկ այդ խողերի մեջ բնակվող մարդկանց դեմքերին:
- 4) Հայ ժողովուրդն իր խորին երախտիքն է հայտնում Ֆրանսիային՝ ցեղասպանության ժխտումը քրեականացնող օրինագիծ ընդունելու համար:

8

Ո՞ր շարքի բոլոր բառերն են կազմությամբ ածանցավոր:

- 1) մեծահասակ, բացատ, մոխրագույն, մրցավազք
- 2) համահունչ, կապկամարդ, ուսումնատենչ, կայուն
- 3) նռնականետ, ինքնահավան, շքեղագարդ, վերիուշ
- 4) խցան, ընդունակ, միջոց, ապերասան

9

Ո՞ր շարքի բոլոր բառերի հոգնակի թիվն է կազմվում *-եր* վերջավորությամբ:

- 1) գարեջուր, ակնաբիր, ընդդիմախոս, որմնասյուն
- 2) գծագիր, առանձնատուն, կաղնեփայտ, շնածուկ
- 3) սառցաշերտ, հիմնապատ, մեղրամոմ, դեղաբույս
- 4) նախագիծ, որսաշուն, պատմագիր, մեծատառ

10

Ո՞ր նախադասության մեջ թվական կա:

- 1) Ուսուցչուհին հրահանգեց, որ առաջին շարքը պիտի վազի մինչև աղբյուր, մյուսը՝ սղոցարաններ:
- 2) Մեզ համարներ տվեցին ու խմբերի բաժանեցին. զույգ թվակիրները մի քանի քայլ առաջ եկան:
- 3) Ինձ խմբի ավագ նշանակեցին, ու ես տեսա, որ թեկուզ փոքրիկ, թեկուզ յոթնոգանոց խմբի գլուխ կանգնելն ինձ դուր է գալիս:
- 4) Դասարանների միջև անցկացվող մրցությունն ավարտվեց, և նրանք՝ և՛ պարտված ութերորդյակները, և՛ հաղթած յոթերորդյակները, բարձր աղաղակեցին:

11

Ո՞ր նախադասության մեջ դերանուն չկա:

- 1) Թագավորը տագնապած ու հուզախոռով հայտնում է բոլորին, որ խուճապի մեջ չընկնեն և սպասեն նոր լուրերի
- 2) Տեսնելով ախոռապետի լկտիությունը՝ Վասակը՝ իբրև արժանապատիվ հայորդի, ապշում է և մտածում, որ հայերը երբեք մման բան չէին անի:
- 3) Փայտահատը հետ քաշվեց ու սոսկումով նայում էր, թե ինչպես են վերքից ընկնում կաթիլները՝ մերթ կարմիր արյան մման, մերթ վճիտ արցունքի պես:
- 4) Օրերից մի օր Արշակը սպարապետի հետ գնում է՝ շրջելու Շապուհի ախոռներում, որտեղ պահվում էին ցեղական հազվագյուտ նժույզներ:

12

Ո՞ր նախադասության մեջ դերանվան սխալ գործածություն կա:

- 1) Ոչ մեկը չէր հասկանում՝ ինչն էր նրա գայրույթի պատճառը:
- 2) Իմ վրայի բծերը ցույց տալուց առաջ մաքրի՛ր ձեռքերդ:
- 3) Սույնով հայտնում ենք մեր շնորհակալությունը Ձերդ մեծությանը՝ մեր հրավերն ընդունելու համար:
- 4) Գործարանի ամբողջ բանվորների շրջանում տարածվում էր ըմբոստության ալիքը:

13

Ո՞ր նախադասության մեջ կրավորական սեռի բայ կա:

- 1) Նա վաղուց էր ինձ խոստովանել, թե սիրահարված է այդ աղջկան:
- 2) Նա գլխաբաց էր, երեսը՝ անվա, աչքերի սպիտակուցները՝ դեղնած, մազերը՝ գզգզված, դեմքը՝ մագաղաթի պես գունատ:
- 3) Լևոնը փաթաթվեց մոր պարանոցին և սկսեց բարձր ձայնով հեծկլտալ:
- 4) Ջգացի, որ տղան շատ վրդովվեց իմ այդ խոսքից, և փորձեցի մեղմել անհաճո իրավիճակը:

14

Տրված հատվածներից քանիստ՞ում անվանական անդեմ նախադասություն կա:

- Անուժ ցավի ցուրտ կապար...
Մահացողի տխուր կյանք.
Անմխիթա՛ր, անսպա՛ռ
Վհատության հեկեկանք...
- Լռությո՛ւն, լռությո՛ւն, լռությո՛ւն անսահման:
- Ոսկե տեսիլնե՛ր, անուրջների լո՛ւյս:
- Լինե՛ր հեռու մի անկյուն,
Լինե՛ր մանկան արդար քուն:

- 1) չորսում
- 2) մեկում
- 3) երկուսում
- 4) երեքում

15

Ո՞ր նախադասության ընդգծված բառն է ենթակա:

- 1) Կախարդական մի **շղթա** կա երկնքում
Աներևույթ, որպես ցավը խոր հոգու:
- 2) **Տնօրեն** Հակոբյանի և այցելուի միջև սկսվեց մի հետաքրքիր բանավեճ:
- 3) Փոքրիկն անզգուշորեն կպավ սեղանին և **բաժակը** կոտրեց:
- 4) Ապրել ազնիվ, աշխատել նվիրումով, օգտակար լինել մարդկանց. **սրանք** էին ավագ ընկերոջս կարգախոսները:

16

Ո՞ր նախադասության մեջ բաղադրյալ ստորոգյալ կա:

- 1) Բայց, անշուշտ, բանը բանից անցել էր:
- 2) Ժողովուրդը հեքիաթների մեջ է արտահայտում իր իդճերը:
- 3) Փոքր գրողները հավերժական հանճարների լուծը կրողն են:
- 4) Ես կցանկանայի, որ հայ ժողովուրդը բարձր պահեր ազգային արժանապատվությունը:

17

Ո՞ր նախադասության մեջ դերանունով արտահայտված որոշիչ *չկա*:

- 1) Բայց շուրջս թող որքան կուզե աշխարհը այս խնդա, ցնդի:
- 2) Իմ աչքերի մեջ այնքա՛ն կրակներ եմ մարել ես:
- 3) Ես երգել եմ քո հոգին, քո ժպիտը լուսավոր:
- 4) Սիայն գիտեն, որ կյանքում ինչ-որ երգեր եմ գրել:

18

Ո՞ր նախադասության մեջ բայական անդամի լրացում *չկա*:

- 1) Որտե՞ղ են ննջում իմ վաղնջական առավոտները:
- 2) Ժամանակները խառն են ու խրթին. ուժգին հողմը ննջում է, մեղմ հովը՝ ընթոստանում:
- 3) Գետի վշտոցը ներքևում դառնում է շառաչ:
- 4) Հավքերն աղոթք են անում քնելուց առաջ:

19

Ո՞ր նախադասության մեջ ընդգծվածը դերբայական դարձված *չէ* (նախադասությունները կետադրված չեն):

- 1) Ծերունին թափ տվեց ոտքերի փոշին և **առանց շրջվելու** հեռացավ քաղաքից:
- 2) **Կամրջի վրայով անցնելիս** աջ ու ձախ չէր նայում:
- 3) Անհրաժեշտ էր **մի քանի օրով գյուղ գնալ**:
- 4) Բայց այգեպանը չդադարեց **այգին մշակել**:

20

Ո՞ր նախադասության մեջ միջակետ *չայիտի* դրվի (նախադասությունները կետադրված չեն):

- 1) Նա փղձկաց վաղուց կարիք էր զգում ազատվելու հոգեկան ծանր բեռից:
- 2) Այս հարցը կարող է անհեթեթ ու տաղտկալի թվալ կամ էլ ապշեցնել ու հանկարծակիի բերել չէ որ միշտ մեր մոլորակի մի կողմում ցերեկ է մյուս կողմում գիշեր:
- 3) Հենց որ դասագրքերը բաժանեցին ուսուցչուհին նա մի նիհար սուր քթով օրհորդ էր պատվիրեց բացել ութսունիններորդ էջը:
- 4) Մյուս դանդաղաշարժը ամրակուռ կրիան փոքր-ինչ գերազանցում է խխունջին նա ունի յոթ մետր-ժամ արագություն:

21

Պարբերությունները նշող թվերի դասավորության ո՞ր տարբերակն է համապատասխանում շարադրանքի (տեքստի) տրամաբանական և քերականական ճիշտ կառուցվածքին:

1. Հնչյունական ամենահին գիրը սեպագիրն է: Այժմ, երբ սովորում ենք հին սեպագրերը կարդալ, իմանում ենք նաև այն լեզվի բառերը, որով գրված են տվյալ սեպագրերը: Այս գիրը կոչվում է սեպագիր, քանի որ կազմված է սեպաձև նշաններից: Կան երեք տեսակի սեպագրեր՝ վանկագրեր, գաղափարագրեր, ինչպես և որոշիչներ, որոնք ցույց են տալիս տվյալ սեպագրի ինչ լինելը՝ երկիր, քաղաք, գետ և այլն:
2. Պատկերագրերն ու գաղափարագրերը հնչյունական գիր չէին, այսինքն՝ որևէ լեզվի բառեր չէին արտահայտում: Մենք կարող ենք սովորել այդ գրերը կարդալ, բայց չիմանալ, թե ինչպես են հնչել այդ գրերով նշանակված բառերը:
3. Պատկերագրերից հետո մարդիկ անցան գաղափարագրերին: Գաղափարագիրն արդեն մի քայլ առաջ էր պատկերագրից: Նրա նշանները նույնպես պատկերներ էին, բայց գաղափարագրերի տվյալ պատկերը կարող էր ունենալ մի քանի նշանակություն:
4. Գրերի շատ տեսակներ կան: Ամենահին տեսակը պատկերագիրն է: Մարդիկ ժայռի կամ քարի վրա նկարում էին որևէ կենդանի առարկա հենց այդ կենդանու կամ առարկայի իմաստով: Օրինակ, նկարում էին այծ, որը հենց այծ էլ նշանակում էր:

- 1) 2, 1, 3, 4
- 2) 4, 3, 2, 1
- 3) 2, 1, 4, 3
- 4) 4, 1, 3, 2

22 **Ո՞ր ստեղծագործությունից է տրված հատվածը:**

«Եվ տեսնում է ոչ երազ քնի մեջ, ոչ տեսիլք արթնության մեջ, այլ սրտի գործարանում նրա հոգու աչքերին երևում է այդ ձեռքի թաթ քարի վրա գրելիս, այնպես որ քարը գծերի հետքը պահում էր, ինչպես ձյունի վրա»:

- 1) «Հայոց պատմություն», Մովսես Խորենացի
- 2) «Վերք Հայաստանի», Խաչատուր Աբովյան
- 3) «Սամվել», Բաֆֆի
- 4) «Վարդանանք», Դերենիկ Դեմիրճյան

23 **Ո՞ր հատվածն է Նահապետ Բուչակի «Ես աչք ու դու լոյս, հոգի՛» հայրենից:**

- 1) Մըտիկ իմ եարին արեք,
զինչ հագեր՝ ամենն է կանանչ...
- 2) Ապա յիմ սրտես ի դուրս՝
յերկրրե՛ յերկիր թափեցաւ...
- 3) Երբ զիս ի քենէ գատեն,
քան զմեռնելն այլ ճար չի լինի:
- 4) Երեկ ցորեկով բարով
տանեին մէկ եար մի ճորով...

24 **Նշված հարցադրումներից ո՞րը չկա Խաչատուր Աբովյանի «Վերք Հայաստանի» վեպի «Հառաջաբանում»:**

- 1) արթնացնել հայոց ազգային արժանապատվության զգացումը
- 2) նկարագրել ժողովրդի կյանքն ու նվիրական զգացմունքները՝ սերը, բարեկամությունը, ծնողասիրությունը
- 3) ներկայացնել կրոնի երկրորդական դերը հայ ժողովրդի գոյության հարցում
- 4) կենդանություն տալ անձնագործ հայորդիների գործերին

25 **Բաֆֆու «Սամվել» պատմավեպի ո՞ր գլխում է պատկերվում Սամվելի և նրա սիրած աղջկա՝ Աշխենի հանդիպումը:**

- 1) «Արտասուքի աղբյուրը»
- 2) «Տարոնի առավոտը»
- 3) «Կնոջ խորհուրդը»
- 4) «Արաքսի որոգայթները»

26 **Մուրացանի «Գևորգ Մարգալետունի» պատմավեպի ո՞ր հերոսի ուխտն է.**

«Ես չեմ վերադառնա իմ ընտանյաց գիրկը այնքան ժամանակ, քանի դեռ վերջին հազարացին հալածված չէ հայրենիքի սահմաններից»:

- 1) Յիկ Ամրամի
- 2) Աշոտ Երկաթի
- 3) Գևորգ Մարգալետունու
- 4) Վահրամ սեպուհի

27

Ալեքսանդր Շիրվանզադեի «Քառս» վեպի ո՞ր կերպարի մասին է հետևյալ հեղինակային խոսքը.

«Նա կանգնած էր երկու մարդու միջև՝ մեկը՝ միլիոնների ժառանգը, մյուսը՝ այն աղքատ երիտասարդը, որ իր ընտանիքը պահում էր մասնավոր դասերով»:

- 1) Արշակի
- 2) Միքայելի
- 3) Մարութխանյանի
- 4) Սմբատի

28

Գանիել Վարուժանի ո՞ր բանաստեղծություններից են տրված հատվածները:

<p>ա. Ու պայքա՛ր, պայքա՛ր, պայքա՛ր երգեցի.
-Չեզի ընծա՛, հայ մարտիկներ-
Գրիչս եղավ անթրոց սրբտերու հնոցի...
- Չեզի ընծա՛, քաջ մարտիկներ...</p>	1. «Հունձք կը ժողվեմ...»
<p>բ. Գյուղակներեն հորիզոնները մինչև
Կը տարածվի մեր մայրությունը հողի.
Գարունն եկա՛վ, չի բավեր ձյունը թեթև
Ա՛լ ծածկելու մեր մերկությունը հղի:</p>	2. «Չոն» 3. «Յոդյանի ծովեր»
<p>գ. Յորեն, կակաչ, կարոտով,
-Կաքավը կու լա,
Կապեցի մեկ նարոտով,
-Չեռքերն են հինա:</p>	4. «Արտերուն հրավերը»
<p>դ. Հովե՛ր կ'անցնին.
Ա՛յնքան կ'հորդի, կը կատղի դաշտը հուռթի,
Որ պիտի հոն արածող ուլը խեղդի:
Գոգին մեջեն ալեծածան հովիտին
Ծովե՛ր կանցնին:</p>	

- 1) ա- 3, բ- 2, գ- 1, դ-4
- 2) ա- 2, բ- 3, գ- 4, դ-1
- 3) ա- 1, բ- 3, գ- 4, դ-1
- 4) ա- 2, բ- 4, գ- 1, դ-3

29

Հատվածներից ո՞րը Վահան Տերյանի բանաստեղծություններից չէ:

- 1) Բարբարոսներ շատ կըգան ու կանցնեն անհետ,
Արքայական խոսքը մեր կըմնա հավետ:
- 2) Ծաղիկների մեջ այդ անուրջ կույսի շշուկը մնաց.
Եվ ծաղիկները այդ սուրբ շշուկով իմ սիրտը լցրին...
- 3) Իջնում է նա հուշիկ, որպես իրիկուն,
Օղակելով լույս աստղերը մեկմեկու:
- 4) Լուսամփոփի պես աղջիկ, աստվածամոր աչքերով,
Թոքախտավոր, թափանցիկ, մարմնի պես երազի...

30 **Տրված հատվածներից ո՞րն է Ավետիք Իսահակյանի «Աբու-Լալա Մահարի» պոեմից:**

- 1) Գիշերն ահարկու՝ և՛ սև, և՛ հսկա, մի չղջիկի պես թևերը փռեց,
Անծիր թևերը իջան, ծածկեցին քարավանն, ուղին և դաշտերն անափ:
- 2) Ե՛վ անապատում, և՛ հավերժական
Անուրջում հոգիս կլսե, կզգա
Ղողանջը զանգի տիեզերական
Եվ մեղմ կզգվե տատասկին դժնյա:
- 3) Գնա՛, քարավան, ինձ հետդ քա՛րշ տուր
Օտար, ամայի ճամփեքի վրա.
Ուրտեղ կհոգնիս՝ գլուխս վար դիր
Ժեռ-քարերի մեջ, փշերի վրա:
- 4) Ո՛չ իշխանություն, ո՛չ կռիվ, ո՛չ կին
Չեն հափշտակում հիվանդ իմ հոգին:
Ղողանջն է միայն ձիգ քարավանի
Հեռավոր, անհայտ ճանապարհների
Հրապույրներով դյուրում իմ հոգին
Թափառումների տենչով անմեկին...

31 **Եղիշե Չարենցի «Տաղ անձնական» բանաստեղծության ո՞ր բառն է բաց թողած:**

Դեպի երկի՛նք պիտի գնամ, դեպի եզերքը –
Իմ բա՛րձր, հին ու աստղային երազների ճանապարհով...

- 1) Անհունի
- 2) Ամեհի
- 3) Ամենտի
- 4) Բարձունքի

32 **Ո՞ր բառը պետք է տեղադրել բաց թողած տեղում:**

Փայտահատը հին երգն էր կրկնում
Եվ տաք սողոցն էր յուղում իր կրկին,
Թեղին անտարբեր ականջ էր դնում
Տապալված կաղնու խուլ

- 1) չարչարանքին
- 2) տառապանքին
- 3) հառաչանքին
- 4) արձագանքին

33 **Նախադասություններից քանիստ՞ն կետադրական սխալ կա:**

- Մենք եղեգների մեջ թաքնված՝ հետևում էինք այդ թռչունների խելացի որսին:
- Բայց որքան հեռանում էր, այնքան ավելի էր զգում ինչ–որ մեկի անհանգստություն պատճառող ներկայությունը:
- Եթե հնարավոր լիներ այդ բոլեին գնալ որևէ տեղ և թեկուզ ամբողջ կյանքում բոլորովին մենակ մնար, ապա նա դա կհամարեր երջանիկ ապաշխարություն:
- Բայց վերջում հանկարծ անհանգստացավ, ու խղճի՝ մի պահ քնած խայթը նորից արթնացավ:

34

Բառերից քանիստ՞ում / չ ճայնավորի հնչյունափոխություն կա.

ընկնել, ընչացք, ընչաքաղց, ընդունակ, ընծուղտ, ընկեր:

35

Տրվածներից քանի՞սը ունեն իրենց համանունը.

մկան, թռռ, կար, ջոկ, ստեր, դանակ, դաս, երգ, երգեր, պատի:

36

Տրվածներից քանի՞սն են սահմանական եղանակի ժամանակաձևեր.

ասում են, դառնալու է, մոտեցան, վերցրի, գիտեին, հանգստանալիք, սառչեմ, կգարմանալի, չփոշմանեցի, չխաղաս, չես նեղանա, չի պատասխանելու:

37

Տրվածներից քանի՞սն են բաղադրյալ ժամանակաձևեր.

ցավ զգաց, երգչուհի պիտի դառնամ, մի՛ վիատվիր, չի հավատա, չպետք է ներես, երես մի՛ տուր, պետք է գնամ, տարավ-բերեց, ցավ կապրեմ, հարց չեմ տա:

38

Տրված հատվածում գոյականական անդամի քանի՞ լրացում կա:

Երեկոն թանձրանում էր Ավարայրի դաշտավայրում: Պարսից զորքը սկսեց գունդ առ գունդ առաջանալ դեպի գետի եզերքը: Հայկական զորաբանակը նույնպես սկսեց տեղաշարժվել, մեջընդմեջ դասավորվել՝ խիտ շարքեր կազմելով: Վարդանը երկար խորհում էր և խորհրդակցում՝ ում նշանակի որպես զորագլուխ:

39

Նշել այն բառերի համարները, որոնցում հնչյունափոխություն կա.

1. ուսանողական, 2. դիտողություն, 3. գործնական, 4. պիտանի, 5. հանդիսատես, 6. բարեկամական, 7. հետաքրքրություն, 8. ընթացիկ, 9. արդյունավետ:

40

Նշել այն բառերի համարները, որոնք կազմությամբ ածանցավոր են.

1. հյուլե, 2. ադամանդ, 3. նոնենի, 4. որևէ, 5. հորդաբուխ, 6. լուսավառ, 7. ահեղ, 8. մահակ, 9. տարբեր:

41

Նշել այն տարբերակների համարները, որոնցում նախադասության անդամների ձևաբանական վերլուծության սխալ չկա:

Բարու գալով՝ մի օր հանդիպեցի ուսուցչիս. որքա՛ն փոխվել էր նա. զգգված մորուքը ճերմակել էր բամբակի պես, արագաշարժ ոտքերը թուլացել էին, վառվռուն աչքերը մարել էին մեռած աստղերի պես:

1. վառվռուն – ածական, մեռած – ե խոնարհման բայ, չեզոք սեռ
2. գալով - անկանոն բայ, անորոշ դերբայ, մի - անորոշ դերանուն
3. թուլացել էին - ե խոնարհման բաղադրյալ բայաձև, վաղակատար անցյալ, որքա՛ն - հարցական դերանուն
4. զգգված – հարակատար դերբայ, չեզոք սեռ, պես – կապ, հետադրություն
5. արագաշարժ – մակբայ, մարել էին - դիմավոր բայ, սահմանական եղանակ

42

Նշել պարզ նախադասությունների համարները:

1. Բայց այդ առյուծը իր ծերուկ ծնողի առջև գառնուկի պես հեզ է, իր գյուղի աղջիկների դիմաց շիկնում է ամոթխած:
2. Թագավորն ընկավ մտածմունքների մեջ և մորուսով ծնոտը հենեց աջին:
3. Ամենքը հետաքրքրված առաջ էին գալիս՝ տեսնելու սպանվածի կնոջը՝ անծանոթ իշխանուհուն:
4. Արշակը շփոթված մտածում էր այդ լուրը ամբողջ երկրում տարածելու և ամեն տեղ հասցնելու մասին:
5. Չանցած մի քանի վայրկյան՝ ներս մտավ իշխանը՝ ըստ սովորության՝ ձգված կանգնելով բոլորի առջև:
6. Հայ ժողովուրդը՝ անզեն, սակավաթիվ, անպաշտպան, սարսափի ու անորոշության մեջ էր:

43

Նշել այն պատկերավորման–արտահայտչական միջոցների համարները, որոնք գործածվել են տրված հատվածում.

1. հանգավորում, 2. համեմատություն, 3. չափազանցություն, 4. փոխաբերություն, 5. անձնավորում:

Իմ թախիծն էլ այն ամպի պես
Ցնորում է քնքշաբար,
Բոցավառվում՝ հիշելով քեզ
Եվ արտասվում քեզ համար:

44

Նշել այն համարները, որոնցում նշված են հատվածներ Ակսել Բակունցի «Ալախական մանուշակ» պատմվածքից:

1. Հենց այդ օրից էլ գլխին կարմիր շոր կապած աղջիկը , որ մինչ այդ իմ քառասուն աշակերտներից մեկն էր, բոլորից ջոկվեց և իմ աչքում դարձավ այն կետը, որի շուրջ պտտվում էր իմ ներքին աշխարհը:
2. Առաջին ձիավորը աչքը պարիսպներից չէր հեռացնում: Նրա գլխում բերդի պատմությունն էր, մագաղաթյա մատյաններում գրած խոսքերը իշխանական օրերի մասին...
3. Ինչո՞ւ եկավ այգին, արդյոք Սոնան մանկության առվակի ջրե՞րն էր կարոտել, թե՞ պատահմամբ մոտեցավ հնձանի դռնակին՝ մտածելով, որ ներսն էլ ամայի է, ինչպես այգում:
4. Այդ ամենը կատարվեց մի վայրկյանում: Հաջորդ վայրկյանին մարդը զազազած արջի նման ոստյուն արեց, նրա մագոտ ձեռքերը սեղմեցին ծանր մահակը, և մահակն անասելի թափով իջավ կնոջ թիկունքին:

Տրված 6 պնդումներից յուրաքանչյուրի համար ընտրի՛ր *Ճիշտ է, Միսալ է, Չգիտեմ* տարբերակներից որևէ մեկը:

1. Գոյականը, ածականը, թվականը կարող են կիրառվել փոխանվանաբար:
2. Հայերենը ունի տասը խոսքի մաս, որոնցից նյութական իմաստ են արտահայտում միայն գոյականը, ածականը, թվականը, դերանունը և բայը:
3. Կապերը և շաղկապները արտահայտում են հարաբերություններ, և դրանց մեծ մասը նախադասության անդամ չի դառնում:
4. Եղանակավորող բառերը (վերաբերականներ) արտահայտում են դատողական վերաբերմունք, իսկ ձայնարկությունները՝ զգացական:
5. Հայերենում դեմքի կարգը բնորոշ է բայերին և դերանուններին, իսկ եղանակի կարգը՝ եղանակավորող բառերին և բայերին:
6. Կան բառեր, որոնց խոսքիմասային պատկանելությունը նախադասությունից դուրս որոշելն անհնար է:

Բ մակարդակ

46 Ո՞ր տարբերակում է տառի կամ տառակապակցության թվային արժեքը սխալ նշված.

- 1) ԱԸԳ - 184
- 2) ԼԳ - 34
- 3) ՄՀՁ - 276
- 4) ՍԹ - 2009

47 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերում գաղտնավանկ կա.

- 1) գոեհիկ, անմխիթար, անշրջահայաց, անմատչելի
- 2) գրքասեր, ուոնահարել, զվարճանալ, ձեռնբաց
- 3) չնչին, հակադրվել, կրթություն, կրնկակոխ
- 4) կռիվամարտ, դասընկեր, գրախոս, գրավ

48 Տրված բառերից քանիստ՞ն մեկից ավելի հնչյունափոխություն կա.

մրցակցություն, հրակայուն, կարծրանալ, շրթներկ, ծնրադրել, շրջադարձ, մտացրիվ, վշտաբեկ, սնամեջ, բռնակցում:

- 1) հինգում
- 2) չորսում
- 3) երեքում
- 4) երկուսում

49 Տրված բառերից քանի՞ հոմանշային զույգ է հնարավոր կազմել.

մեղադրյալ, երկչոտ, կթղա, բուրյան, ապակե, բագին, եղնիկ, վեհերոտ, անդրավարտիք, գավաթ, եկեղեցի, տաբատ:

- 1) չորս
- 2) մեկ
- 3) երկու
- 4) երեք

50 Ո՞ր շարքի *ոչ* բոլոր բառակապակցություններն են դարձվածքներ:

- 1) սպիտակ ագռավ, սև կաշաղակ, ծեր աղվես
- 2) տունը քանդել, կարապի երգ, կատվի դրախտ
- 3) ձեռնոց նետել, երկու ոտքով կաղալ, սպիտակ ջարդ
- 4) երկու տիրոջ ծառա, գլուխը յուղել, սառույցը շարժվել

51 **Ո՞ր շարքի բոլոր բառերն են կազմությանը պարզ:**

- 1) բոժոժ, հելլեն, հրաման, երաշտ
- 2) շաքար, նշխար, կթան, ամբարտակ
- 3) գողոն, գուշակ, եղունգ, նաժիշտ
- 4) կաղամբ, ընկույզ, բազում, սնոտի

52 **Ո՞ր շարքի բոլոր բառերն են հապավումներ:**

- 1) շինադր, մարզկենտրոն, բուժքույր, գաղթօջախ
- 2) գյուղթղթակից, մուլտֆիլմ, բնակվարձ, ֆիզմաթ
- 3) ջրմուղ, սոցհարցում, խնայողամարկդ, ուսմասվար
- 4) դրկից, պետապահովագրություն, Եվրախորհուրդ, ԿԲ

53 **Ո՞ր շարքի բոլոր բառերն են ենթարկվում միայն *ի* հոլովման:**

- 1) փոթորիկ, առու, վայրկյան, սարդ
- 2) լույս, կաղնի, մանուկ, տարի
- 3) ձի, մրրիկ, եգ, քաղաք
- 4) գնչու, ավերում, շաքաթ, ծագում

54 **Ո՞ր նախադասության մեջ դիմորոշ հոդ կա:**

- 1) Օրերս անցնում էին միայնության մեջ, տաղտկալի ու միօրինակ:
- 2) Սրբազան, թող այսուհետև ոչ մի արհավիրք չխափանի աղոթքդ և եկեղեցուդ զանգերի դողանջը:
- 3) Սակայն հիշելով վերստին լույսիդ բարիքներն անհատ՝ Պարզկված քեզնից համառ թշվառիս, Քո աղերսով քեզ պիտի պաղատեմ...
- 4) Ազգային գրադարանում մեծարում էին ներկայիս ամենահամբավվոր բանաստեղծներից մեկին:

55 **Ո՞ր նախադասության մեջ ժխտական դերբայ (ձևաբայ) կա:**

- 1) Թե մորդ անգամ մտքից հանես,
Քո մայր լեզուն չմոռանաս:
- 2) Երբ անտեղի հարց չեն տալիս, սուտ պատասխան չեն ստանում:
- 3) Չէր անցնում այդ փողոցով, որ պատահաբար չհանդիպի Աստղիկին:
- 4) Մենավոր իմ սիրտ, մոլորվա՛ծ թռչուն,
Կարոտիդ կանչը չի հասնի նրան:

56 **Հեռու բառը ո՞ր նախադասության մեջ մակրայ չէ:**

- 1) Պիտի անդարձ ես հեռանամ, պիտի գնամ. աչքս է հեռուն:
- 2) Թե ինչպես հանկարծ նա գնաց հեռու,
Էլ չի՛ դառնալու, էլ չի՛ դառնալու:
- 3) Լինե՛ր հեռու մի անկյուն,
Լինե՛ր մանկան արդար քուն:
- 4) Ապրելուց քաղցր է մեռնել քեզ համար,
Զգալ, որ դու կաս, և լինել հեռու:

57

Նախադասության անդամների շարահյուսական վերլուծության ո՞ր տարրերակն է ճիշտ:

Կովկասի հայ բնակչության բոլոր խավերում ծայր առավ մի ծավալուն խանդավառություն:

1. բնակչության (ա. ենթակա, բ. հատկացուցիչ, գ. որոշիչ)
2. բոլոր (ա. որոշիչ, բ. ձևի պարագա, գ. չափի պարագա)
3. ծայր առավ (ա. բաղադրյալ ստորոգյալ, բ. պարզ ստորոգյալ, գ. ստորոգելի)
4. խանդավառություն (ա. ուղիղ խնդիր, բ. հանգման խնդիր, գ. ենթակա)

- 1) 1–ա, 2–ա, 3–ա, 4–բ
- 2) 1–գ, 2–գ, 3–բ, 4–գ
- 3) 1–բ, 2–ա, 3–բ, 4–գ
- 4) 1–բ, 2–բ, 3–ա, 4–ա

58

Պատասխանների ո՞ր տարրերակում են ճիշտ նշված բարդ նախադասությունների ստորադաս (երկրորդական) նախադասությունների պաշտոնները (պաշտոններից մեկն ավելորդ է):

1. Գու այնպես ես խոսում, կարծես քեզ ոչինչ չի հետաքրքրում:
2. Ես լուռ հետևում էի, թե ինչպես էր նա հեռանում ինձանից:
3. Պարզ երևում էր, որ բոլորը նրանից դժգոհ էին:
4. Ինչու էր նա այդքան զայրացած՝ ես այդպես էլ չհասկացա:

ա. ձևի պարագա
բ. ուղիղ խնդիր
գ. հանգման խնդիր
դ. ենթակա
ե. պատճառի պարագա

- 1) 1–ա, 2–գ, 3–բ, 4–դ
- 2) 1–բ, 2–ա, 3–գ, 4–դ
- 3) 1–ա, 2–գ, 3–բ, 4–ե
- 4) 1–ա, 2–գ, 3–դ, 4–բ

59

Ո՞ր տարրերակում է բարդ ստորադասական նախադասությունը սխալ փոխակերպված պարզի:

- 1) *Ինչ որ կատարվեց տաճարի պատերից դուրս՝ քաղաքի փողոցներում, անհնար էր նկարագրել:*
Տաճարի պատերից դուրս՝ քաղաքի փողոցներում կատարվածը անհնար էր նկարագրել:
- 2) *Մենք ապրում ենք Գորիսի մեր խրճիթում, որ հայրս էր մի երկու տարի առաջ կառուցել:*
Մենք ապրում ենք մի երկու տարի առաջ հորս կառուցած Գորիսի մեր խրճիթում:
- 3) *Այժմ ո՞ւմ սիրելի չէ Ակսել Բակունցի «Նամակ ռուսաց թագավորին» պատմվածքը, որը ասք է մարդկային մեծ կյանքի մեծ ողբերգության մասին:*
Այժմ ո՞ւմ սիրելի չէ Ակսել Բակունցի «Նամակ ռուսաց թագավորին» պատմվածքը՝ մարդկային մեծ կյանքի մեծ ողբերգության մասին ասքը:
- 4) *Մեր քաղաքի մարդիկ, որոնք տակավին չեն մոռացել հողագործությունը, մի փոքր անվստահ են ձեռք տալիս մատղաշ ծառերին:*
Մեր քաղաքի՝ հողագործությունը տակավին չմոռացած մարդիկ մի փոքր անվստահ են ձեռք տալիս մատղաշ ծառերին:

60

Տրված պարզ (դերբայական դարձվածով) նախադասություններից ո՞րն է սխալ փոխակերպված բարդի:

- 1) *Նրան հայտնի էր իր հին ընկերների՝ իրեն ստորաբար խաբելը:*
Նրան հայտնի էր, որ իր հին ընկերներն իրեն ստորաբար խաբել են:
- 2) *Որքա՛ն լավ է մարդկանց՝ քեզ լիովին վստահելը:*
Որքա՛ն լավ է, երբ մարդիկ քեզ լիովին վստահում են:
- 3) *Թատրոնը չափից ավելի շատ սիրողը ի վերջո խեղդում է իր սիրելիին:*
Նա, ով չափից ավելի շատ է սիրում թատրոնը, ի վերջո խեղդում է իր սիրելիին:
- 4) *Հրատապ խնդիր է երկու թունելախորշերի միանալը ճիշտ ժամկետում:*
Հրատապ խնդիրն այն է, որ երկու թունելախորշերը միանան ճիշտ ժամկետում:

61

Պատասխանների ո՞ր տարբերակում են ճիշտ նշված այն քվերը, որոնց տեղում բութ պիտի դրվի:

Մելանագույն թեթև թիկնոցի մեջ պարուրված (1) աստվածային կեցվածքով (2) կանգնած էր Համլետը բեմի ձախակողմյան հատվածում (3) աչքերում արցունքի երկու խոշոր կաթիլ (4) որոնց դիպչելով (5) էլեկտրական լույսի շողերը բեկվում լցվում էին դահլիճ (6) ցրելով մութը: Հետո երբ բեմում եղած մարդիկ հեռացան (7) նա մոտենալով իր նման սևազգեստ մեկին (8) շնչաց վերջինիս ականջն ի վար Մարդ էր Հորացիո...

- 1) 2, 4, 5, 8
- 2) 1, 2, 3, 8
- 3) 1, 3, 5, 6
- 4) 2, 3, 5, 7

62

Ո՞ր խոսքը Հակոբ Պարոնյանի «Մեծապատիվ մուրացկանները» վեպի որ հերոսինն է:

1. «Արդարև, մայրաքաղաքս ինքզինքը բախտավոր համարելու է ձեզ պես պատվական ազգայինի մը... Հայրենասեր անձ մը... Ազգասեր, ուսյալ, կրթյալ... Ազնվասիրտ, ազնվախոհ, ազնվադեմ մեկ մը իր մեջ ունենալու համար»:	ա. խմբագիր
2. «Ես ինքզինքս չէի կարծեր այնչափ մեծ մարդ, որչափ որ կկարծե այս խմբագիրն, բայց հարկավ ան ինձմե ադեկ գիտե իմ որչափ մեծ ըլլալս, վասնզի խմբագիր մ'է և ուսումնական է...»:	բ. բանաստեղծ
3. «Կար ժամանակ մը, ուր խավարը լուսո դեմ կը կռվեր, տգիտությունը գիտության դեմ, անցյալն ապառնիին դեմ, հրամայականը սահմանականին դեմ, սուրը գրիչի դեմ, ատելությունը սիրո դեմ, կրակը ջուրին դեմ, միաը բանջարեղենին դեմ...»:	գ. Մանուկ աղա
4. «Ատ չըլլար. միայն իրենց մորը արգանդին մեջ գտնվողները չունին իրենց պատկերը. եթե անոր ալ դյուրին մեկ ճամփան գտնեն, անոնց ալ պիտի հանեն»:	դ. Աբիսողոմ աղա

- 1) 1-ա, 2-գ, 3-բ, 4-դ
- 2) 1-դ, 2-բ, 3-գ, 4-ա
- 3) 1-գ, 2-ա, 3-դ, 4-բ
- 4) 1-ա, 2-դ, 3-բ, 4-գ

63

Տրված հատվածներից ո՞րը որ ստեղծագործությունից է:

1. – «Վարձա կն ահա, տեղ բացեք,
վարձա կը, վարդ տեղացեք.
Մագերուն մեջ, ուռքին տակ
մարգարիտնն ի լեցուցեք»:	ա. «Վայրկյան» (Մ. Մեծարենց)
2. Ես ուզեցի լուռ մենանալ,
Սիրել փրփիքք, խորշեր թավուտ,
Սիրել կայծերն երկնի կապուտ,
Առտրվան շաղն, իրիկվան բալ,
Ճակատագրիս սև գիծ կարդալ,
Խոկալ, սուգիլ, ըզմայիլ սուտ:	բ. «Հարճը» (Դ. Վարուժան)
3. Թույլ շրշյուն մը, հետո բույր մը մշկենի.
Եվ համրագին գիրքը ձեռքես կ' իյնա վար.
Երազներու պերճուհին է որ կ'անցնի,
Ու կը փոթի ծովակն հոգվույս՝ մեղմավար:	գ. «Տրտունջք» (Պ. Դուրյան)
4. Կ'ըլլան մարդիկ, որ լացող մը չ'ունին,
Անոր համար Նա դըրավ այդ լուսին.
Եվ մահամերձն ալ կ'ուզե երկու բան,
Նախ՝ կյանքը, վերջը՝ լացող մ'իր վրան:	դ. «Սիրելի» (Պ. Դուրյան)

1) 1-բ, 2-դ, 3-ա, 4-գ

2) 1-գ, 2- ա, 3-դ, 4-բ

3) 1-բ, 2-ա, 3-դ, 4- գ

4) 1-գ, 2-դ, 3-ա, 4-բ

64

Քանի՞ անկախ դերբայ կա տրված հատվածում:

Տեղ է հասել ու տեսել, որ կնոջ ներկայությունը տղաներին ոգևորել է, նրանց թմրած ջղերը կենդանացրել, և յուրաքանչյուրը կարծում է՝ նրա ուզածն ինքն է: Եկել են խանութ՝ առևտուր անելու, գիտեն՝ ինչ են առնելու և ինչքան: Խանութին մոտենալիս պառավներից մեկը, ճանաչելով մեզանից սերվածին, փորձել է խոսքի բռնվել, բայց հանդիպել է նրա խայթող հայացքին ու հետ կանգնել իր մտադրությունից:

65

Բառերից քանիստ՞ւմ հնչյունափոխություն կա.

այլակ, ուխտադրուժ, պատանյակ, ազնվական, լուսաբաց, աղեխարշ, պետականություն, թթվահամ, երգչախումբ, նստակյաց, անբասիր, հնչեղ:

66

Հոմանիշների քանի՞ եռյակ կարող է կազմվել տրված բառացանկից.

շավիղ, կերուխում, պատրվակ, օճորք, առիթ, խրախճանք, գոջում, ձեղուն, քեֆ, արահետ, առաստաղ, կածան:

67

Նշել այն նախադասությունների համարները, որոնցում պարագա ստորադաս նախադասություն կա:

1. Բոլորը հասկացան՝ հենց Արամայիսը խանգարեց գործի կարգավորմանը
2. Նրանք հավաքվեցին խարույկի շուրջը, հենց կրակի բոցերը մի փոքր մեղմացան:
3. Երբ հասան լեռնաշղթայի փեշերին, երեխաները ցրվեցին տարբեր կողմեր:
4. Թեպետ Մարատը գործը կատարում էր անթերի ու արագ, տնօրենը դարձյալ դժգոհում էր:

68

Նշել այն շարքերի համարները, որոնցում ճիշտ համապատասխանեցված տրված բառերի արևելահայերեն և արևմտահայերեն տարբերակները:

1. օբյեկտիվ – ենթակայական
2. սկլերոզ – կարծրախտ
3. դեմագոգ – համայնավար
4. կոմունիստ – ամբոխավար
5. սուբյեկտիվ – առարկայական
6. ռեալիզմ – իրապաշտություն

69

Նշել հատվածների ճիշտ հաջորդականությունը:

1. Հավաքվում են, շուրջը պատում,
Մեջն են ընկնում խելագար...
2. Ըշտապելուց թև են առել,
Դարձել թեթև թիթեռներ..
3. Որտեղ ճրրագ, որտեղ կըրակ,
Որտեղ լույս է հենց վառվում...
4. Ասում են, թե՛ էն Փարվանա
Ջահիլներն են սիրավառ...
5. Ու տակավին հուր տեսնելիս
Մեջն են ընկնում անհամբեր...
6. Ասում են՝ էն թիթեռները,
Որ գիշերվա խավարում...

70

Տրված 6 պնդումներից յուրաքանչյուրի համար ընտրի՛ր *Ճիշտ է, Միսալ է, Չգիտեմ* տարբերակներից որևէ մեկը:

1. Հարակատար դերբայը կարող է կատարել ձևի պարագայի, ժամանակի պարագայի, որոշչի պաշտոններ:
2. Բոլոր անկախ դերբայները կարող են կատարել որոշչի պաշտոն:
3. Բոլոր անկախ դերբայները կարող են կատարել ժամանակի պարագայի պաշտոն:
4. Անորոշ դերբայը կարող է հանդես գալ բաղադրյալ ստորոգյալի կազմում:
5. Անորոշ դերբայը կարող է կատարել որոշչի և հատկացուցչի պաշտոններ:
6. Անորոշ դերբայը գործիական հոլովով կարող է դառնալ ձևի, ժամանակի և տեղի պարագա: